

LPS Pasvalio Sąjūdžio

LPS PASVALIO TARYBOS LEIDINYS

Nr. 2

1989 m.
rugpjūčio
3 d.

Kaina
20 kap.

REZOLIUCIJA

„Dėl santykių su vietas tarybinio ir partinio aparato atstovais“

Tautinis atgimimas, pastangos atkurti valstybingumą — svarbiausi nūdienės Lietuvos reiškiniai. Visuomenė pa- mažu atsigauna, ima spręsti skaudžias problemas. Demokratines jėgas, kurių svarbiausia — LPS, vienija nepri- klausomos valstybės atkūrimo idėja. TSRS liaudies deputatų rinkimai parodė, kad Lietuvos žmonės pritaria šiam tikslui.

Kol kas teturime tik daugiau ar mažiau demokratiškai išrinktą Respublikos atstovų delegaciją Sajungoje. Dabarinių Lietuvos aukščiausiai ir vietiniai valdžios ir valdymo organai sudaryti nedemokratiškai. Pažymėtina, kad mūsų krašto miestų ir rajonų tarybinėje ir partinėje vadovybėje daugumą sudaro autoritarinio režimo suformuoti funkcionieriai. Matydami visuomenės nusiteikimą atgaivinti demokratiją, jie nerimauja dėl savų postų ir privilegių. Atvirai priešintis visuomenei bijoma. Todėl vienių faktiškai nusišalino nuo aktualių problemų sprendimo, visaip vilkina pasikeitimus, kiti griebési madingos retorikos, bandydamis pelnyti žmonių palankumą. Nors šie val-

dininkai ragina ne žodžiais, bet darbais kelti Lietuvą, tačiau patys veikia senais metodais, stabdo pažangą. Visuomenė, užuot sutelktai kibus į svarbiausius darbus, vis dar tenka įrodinėti savo vadovams tai, kas akivaizdu.

Negalime tikėti stebuklingu vietinių funkcionierių atsivertimu. Meilę Lietuvai reikia įrodyti konkretais darbais, o ne žodžiais. Ne rytoj, bet šiandien.

Panėvėžio krašto sueiga, atsižvelgdama į realią padėtį, nutaria:

- santykuose su vietas tarybinio ir partinio aparato atstovais pasirinkti poziciją atsižvelgiant į svarbiausią mūsų tikslą — Neprieklausomos Lietuvos atkūrimą;
- reikalauti iš visų rangų vadovų, kad demokratinė normų būtų laikomasi jau dabar;
- siekti, kad būtų jau dabar sprendžiamos aktualios kraštui politinės, ekonominės, socialinės, ekologinės problemas;
- vertinti krašto tarybinius ir partinius vadovus pagal konkretius darbus.

Ta rugpjūčio 3-oji ...

O, LIETUVA, KIEKSYK
PARDUOTA
IR IŠMAINYTA TU
BUVAI!
S. Nėris

1940 metų rugpjūčio 3 d. Lietuvos TSR priimta į TSR Sajungą — parašyta kalendoriaus lapely.

Pasvalietė Regina Tervydienė (Sekmokaitė) prisiema:

— Mūsų šeima, tévas geležinkelio stoties viršininkas ir mama telefonistė, tuo metu gyveno Palemone. Buvome kaimynai su Salomėjos Néries šeima. Tévelis tikintis, draugavo su Bernardu Buču, mamytė buvo artimesnė laisvamanei Sa-

lomėjai. Man buvo 8 metai, daug ką prisimenu. Téval labai užjautė Salomėjā Nérį, kai ji, išvažiuodama į Maskvą, labai verkė. Tik daug vėliau mama papasakojo girdėjusi, kaip Nériai kažkas telefonu liepė parašyti (ar pasirašyti po parašyta) „Poemą apie Staliną“. O tais metais Pallemone inteligenčiai kalbėjo, kad jos poelgis daug ką išgelbėjo nuo represijų.

Šią vazelę mamai parvezė iš Maskvos Salomėja Néris. Šeimos relikvija prijmena S. Nérį tą rugpjūčio 3-ąją.

R. BUTENIENĖ
A. Dulkienės nuotr.

GERBIAMIEJI PASVALIEČIAI!

Ačiū Jums už pasitikėjimą, su kuriuo kasdien krepiatės pagalbos. Skundžiatės darbo įstatymu pažeidi-mais, prašote padėti gauti butą, mašiną, pranešate apie įvairias negeroves. Geru noru padėti Jums netrūksta,

trūksta laiko. Sajūdžiui reikia žmonių (pradedant deputatais, įvairių sričių specialistais, baigiant pensi-

ninkais), galinčių skirti vieną kitą valandą ar dieną visuomeninei veiklai Sajūdyje. Norime išplėsti LPS

Pasvalio miesto grupę. Ijos susirinkimą kviečiame ateiti rugpjūčio 16 d. 19 val. į Pasvalio kultūros namus.

LPS RAJONO TARYBA

IS TAUTOS ATMINTIES

Mankurtizmas prie mūsų artėjo grėsmingai, bet lyg tigras nendrynuose — tik retkarčiais sutraškėdamas: kokios čia gali būti reminescencijos apie nepriklausomybės kovas? Kokia čia nepriklausomybė, jei taip jauki ir viltinga priklausomybė? Turim Centrą ir galvas — kam dar sava galva!

Braukinėjom ir apleidom istorijon įrašytus faktus. Todėl Joniškėlio mokinukai nieko nežinojo apie Lietuvos valstybingumo atkūrimo auką — savanori karininką Joną Staphionį. Tai kas, kad apdaužytą, apskaldytą jo kuklą dailų antkapį lydėjo Maironio žodžiai „Oi neverk, matuše, kad jaunas sūnus...“

Tą geltoną, tylų rugsėjį 1920-aisiais prie Kapčiamiesčio užgeso vieno pirmųjų artilerijos karininkų gyvybę. Užgeso kovoje su lenkų užpuolikais, kurių galvose vėl, matyt, šmékščiojo to milžino medinėmis kojomis — Žečpospolitos

— atgaivinimas.
O Jonui Staphionui norėjosi Lietuvos, tikros Lietuvos... Paminklo jam, J. Staphionui, nesusprogdi, tik tuojmis apsodino nuo daugelio akių.

Dabar paminklas restauruotas. Ačiū joniškeličiams, prisidėjusiems prie reikšmingo kultūrinio dar-

— vaškietis Antanas Juozapavičius, pirmojo pėstininkų pulko vadas? Amžinojo poilsio vieta Alytuje, kapinėse prie šventoriaus. Kuklus kryžius, išaugantis iš įvairių kalibrų artilerijos sviedinių. Geležinė grandinė rauplėtos ranki-

— kitą jo pusę aplūžusių mediniu tiltu (yra dailininko J. Rudolfo paveikslas). Vėliau atsirado kitas tiltas, kainavęs milijoną litų. Jis „nukirpo“ puldami hitlerininkai 1941-ųjų birželyje. Ilgai karksojo apspurę tilto atramos. O paskui atsirado gelžbetoninis tiltas. Jis pavadintas 1941—1944 m. partizano Tomo Tamulevičiaus vardu — toks įrašas ant tilto korpuso. Bet tilto pradžioje šiemet, Vasario 16-ąją, vėl atsirado paminklas, kurį vaškiečio Antano Juozapavičiaus garbei nukalė Lietuvos kalvių kalvis Vytautas Jarutis. Įkomponuota ir Vytis, ir Vyties ženklas, ir kryžius.

Taigi Alytus pagerbė mūsų krašto kovotojų. O kaip ji pagerbtii Vaškuose ar Nakvosų kaime, kur jis gimė? Gimtosios sodybos nėra, jo gimtojo kaimo — irgi beveik nėra. Kaip matom, laiko dantys aštrūs. Kol bijojom prisiliesti „draudžiamoji vaisiaus“ — jie jau savo padarė.

A. KAZLAUSKAS
LPS rajono tarybos narys

AŠTRIŲ LAIKO DANTŲ NEIŠMUŠI

bo.

Ačiū Saločių žmonėms, kurie iš mirusiuų prikélé Nepriklausomybės kovų paminklą, senoliu atmintin įsirežusių kovų su bermontininkais prisiminimą.

* * *

Ar visi pasvaliečiai gerai žino, kad pirmasis Lietuvos karininkas, žuvęs kovose už nepriklausomybę

nės granatos ryškina. Jau nemažai metų Vasario 16-ąją šitą kareiviškai rūstų antkapį paryškindavo gvardiko žiedas... Ko gero, vienos akys pirmiausia reikliai apsidairydavo, kaip čia akimirksniui palikti pagarbos ženkla savanoriui, o kitos rūpinosi kuo kitu — kas gi čia tokie dar drėsta ir šitaip...

Antanas Juozapavičius žuvo ant Alytaus tilto, nutiesto per Nemuną, jodamas

pū žalumas, lauko gėlių žydėjimas!

— Ar kolūkiui medienos, ar ariamos žemės maža buvo? — dar klause žmonės.

Niekas jiems to nesiteikė aiškinti. Antri metai šalia liepyno pūva rastai, per kviečių lauką išvažinėtas platus kelias. Tai atsakymas.

„Žmogau, žmogau, ir širdies tu neturi, ir Dievo nebijai, kad tokį medį sunaikinai“, — vėl prisimenu senąjį Lapiną.

B. Blazdžiūnas irgi nieko nebijo, nes iki šiol dar nė nemanyta ji nubausti. Atseit, nėra tokio išstatymo, savo dvare ką nori, tą gali daryti.

O mums atrodo per maža senojo kaimo išminčiaus žodžiais paklausti:

— Ar gal tau vienam ji žaliuoja, vienam šlamą ir grožėjas?

Zina MAGELINSKIENĖ

Šiemet liepos nebežydėjo

— Jau kai žmonės tokių medžių, kaip liepa, nesigaili, tai jie ir nieko nesigaili, — kalbėjo V. Krėvės apysakos herojus skerdžius Lapinas, išvydęs nukirstą šimtametę Grainio liepą.

— Kai tuos medžius kirto, man atrodė, kad Lietuvą žudo, — tarsi atitarė jam Kriklinių kolūkio gyventoja Ona Stašienė (žr. nuotrauką), kurios akyse prieš metus buvo nuniokotas šimtametis Banionių liepynas. Kolūkio pirmininko B. Blazdžiūno parėdymu gyvybę buvo atimta daugiau kaip pusimčiui išlakių medžių. Per patį žydėjimą, per meduneši, strazdams ir pėlėdoms perint.

— Kirtom žiemą! — į visus savo kolūkiečių klausimus atsakė kolūkio pirmininkas.

Pažiūrėkit i nuotrauką, pirmininke! Pats la-

Mūsų darbai ir nutarimai

Saločių Sąjūdžio grupė, žmonėms padedant atstačiusi paminklą žuvusiems už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, telkiasi kitiems savo programoje numatytiems darbams. Įvyko grupės susirinkimas, skirtas aptarti tai, kas rūpi žmonėms. Jiems pageidaujant, pakvietėme į susirinkimą Saločių kolūkio ir Tarpūkinės gyvulininkystės įmonės vadovus, kad atsakytų į klausimus. Žmonės kritikavo juos už darbų organizavimą sekmadeniais, už neteisingą priedą prie pensijų, nelygybę skirstant kavā.

Grupė nutaré:

1. Bendromis apylinkės Vykdomojo komiteto, kolūkio ir TGJ, Sąjūdžio grupės jėgomis, talkininkaujant visiems salotiečiams, per rugsėjo — spalio mėnesius talkų būdu įrengti miestelyje turgaus aikštę — ją išasfaltuoti, aptverti, pastatyti prekiavimo paviljonus. Šiemis darbams vadovaus Sąjūdžio grupės narys Pranas Stankevičius.

2. Siūlyti Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumui surengti rinkimus į Lietuvos TSR Aukščiausiąją Tarybą dar šiais metais, lapkričio ar gruodžio mėnesiais, o į vietines Tarybas — vasario mėnesį.

Priimtos dvi rezoliucijos. Vienoje siūlome rajono laikraštį „Darbas“ vadinti ne LKP rajono komiteto ir rajono Liaudies deputatų tarybos organu, kaip dabar, o rajono gyventojų leidiniu. Antroje raginame panaikinti maisto prekių pirkimo pirmaeliskumą ir užsakymų status Didžiojo Tėvynės karo dalyviams, liaudies gynėjams ir jiems prilygstantiems asmenims. Manome, kad tai būtų socialinės nelygybės atitaisymas, nes juk visi vienodai nori valgyti, o dėl minimų lengvatų atsirado asmenų, kurie, be eilės nusipirkę jvairių maisto produktų, juos parduoda didesne kaina ir už gautus pinigus perka alkoholinius gérimus. Laikome tikslina tikslinės karo dalyviams išplėsti kitas lengvatą: nemokamą gydymą sanatorijose, nemokamą važiavimą autobusais po respubliką ir pan., bet jokiui būdu netekiant lengvatų maisto produktams įsigytį. Kai produktų taip trūksta, piktnaudžiavimas kelia žmonių nepasitenkinimą.

Rugpjūčio mėnesį, daugeliui tėvų pageidaujant, aptarsime tautinės mokyklos kūrimo eigą Saločių vidurinėje mokykloje.

Po susirinkimo, kuriame dalyvavo per šimtą salotiečių, pažiūrėjome mūsų deputato Virmano Velikonio dovanotą video-filmą apie mūsų Laisvės paminklo šventinimo iškilmes Saločiuose.

Stasys BUTKUS
Sąjūdžio grupės narys

JUODAS JUMORAS

Kęstutis ZUBKA

GRAUDI, NEIŠGALVOTA ISTORIJA APIE PARTINIĮ KANKINIŲ PONTIJŲ AGRASTĄ

...MAN KNIETEJO SUKURTĮ APIBENDRINTĄ,
VALDŽIOS KĖDĘJE UŽSISEDĘJUSIO BIUROKRA-
TO, FUNKCIONERIAUS LITERATŪRINĮ PAVEIK-
SLĄ.

Apsakymą geriausia pradėti nuo herojaus ryto. Rytmečio brékšmoj ryškėjo daiktų kontūrai, jos blyskus veidas su išsidraikiusiais plaukais ant jo krūtinės... Arba: Rytmečio brékšmoj ryškėjo jo plikė su žiliu plauku vainikeliu. Jis vėpsoją kaip nuo stiklinės su pamerktais dantimis sklinda paslaptingas švytėjimas. Bet lengviausia apsakymą pradėti nuo

makabriško herojaus sarno. Pavyzdžiui, tokio:

Visi jo įstaigos pavaldiniai, mirgant šükiamas, plakatams, nebodami dienos šutros, sustoję į kohortą it legionierai, žygiavo laikydami ant iškelto rankų talpų, laku blizgantį saulėje karstą. „Ką laidojā? Mane? — stingstant kraujui gyslose, pagalvojo. — Bet ar tai suderinta su...“ Umui kažkas suriko:

„Neužmerkime aklių“

ATVIRAS LAISKAS ANELEI BARTKIENEI

Mus nustebino Jūsų minčios pirmajame „Pasvalio sąjūdžio“ numeryje („Naujos paslaugos“) visų pirmą todėl, kad visiškai pamiršote, jog „privilegiuotųjų“ sąraše esate su savo šeima pati pirmoji. Visai netoli moje praeity Jūs kažkodel tylėjote, kuomet tik siauram rateliui būdavo keliamos puotos anaipol ne švarinimuisi skirtose rajono pirtyse. Sklidio iš jų dainos net po partinių rajono konferencijų. Matyt, iš tiesų tais vakarais nebūdavo liūdnai iš šeimų išėjusiems vyrams ir moterims. Ar tai ne pirmojo Partijos rajono komiteto sekretoriaus „revėransai privilegiuotiesiems“? Gal šiandien, kai dažnam jau norisi išgirsti tiesos žodi, būtų galima paaškininti rajono darbo žmonėms, kas tuos išrinktuosius iki sąmonės netekimo taip karštai mylėdavo? Ne aitvarai tiems vakarams visas gėrybes ant stalų sunėdavo. Darbo žmonių rankos sunėdavo jas į kolūkių kansas. O kieno rankos nešdavo iš jų? O nebeneša?

Jeigu jau prabilome apie socialinių klausimų sprendimą, tai reikėtų neužmiršti kaimo, kurį beveik dvidešimtmetis kuruoja pirmasis sekretorius. Dešimtmečius buvo skaičiuojami tik centneriai pieno ir mėsos, tonos bunkerinio grūdų derliaus. Ir dešimtoje eilėje likdavo klausimas, kokia kaina pasiekiami tie aukščiai socialistinio lenktyniavimo rodikliai. O ką gi regėjo kai-

mietis? Savo sunkiu triūsu pelnytą Aukso žvaigždę, kuria atidavė tam, kuriam ji buvo labiau reikalinga? Ar tai ne privilegija? Beje, ir ta žvaigždė — „Už gyvulių žiemojimą“. Ne žmonių — gyvulių!

Neabejojame, kad privilegija pirmajam sekretoriui leisti sau pirkti per atitinkamą laikotarpį net dvi „Volgas“. O per sieną įėti į kaimyno butą ir viename iš jo kambarių apsigyventi? Tai vienintelis atvejis Pasvalyje — argi ne privilegija?

Kažin, ar nerastų žmonės ryšio tarp daug metų beiškylančių įvykių kai kurį rajono ūkių vadovų gyvenime ir jiems partinio įvertinimo nedavusio S. Bartkaus pozicijos. Ar tai ne privilegija užsimerkti ir apsimesti nieko nežinant? O gal tai iš tiesų vien teisėsaugos organų reikalas? Per kokią prizmę tai daroma?

Galėtume tai palikti pirmojo sekretoriaus sąžinei, jeigu išdrįstumėt ir apie tai žinoti. Mes gi norim papildyti Jūsų pagarsintas minčios, tvirtindami, kad nematomi ir nedraudžiami nesažiningi darbai gyvenimo turės būti įvertinti. Kol taip nėra, nenuostabu, kad atsiranda komunistų, atiduodančių partinius bilietus. Jie protestuoja prieš netiesą ir sauvalę.

Jonas ŠVEDARAUSKAS
Jurgėnų kolūkio pirminės partinės organizacijos sekretorius.

nui pirmininkavimo rajono ūkiuose dvidešimtpenkmetė proga kolūkio valdyba paskyrė 800 rublių premiją. Revizoriams nepavyko aptikti, kad per keliolika S. Janeliūno darbo metų šiame kolūkyje būtų pastebėtas ir panašiai pažymėtas kurio nors kito kolūkiečio jubiliejus.

A. JAUNIUS

PIKANTISKOS NAUJIENOS

KUKLI DOVANĖLĖ

„Pavasario“ kolūkio pirmininkui Steponui Janeliū-

„Ilsėkis ramybėje, sukepėjė škrabale!“, pasiūbavo karstą ir bloškė į klampų raisto akivarą.

Sunkiai kapstési Pontius į viršų. Dvokianti makonė užlipino jam burną, nosį, akis. Vos bepraplėšė vokus. Rankos tirtėjo įstvėrė stalo, visu kūnu lyg milžiniško aštuonkojo čiup-

(Nukelta į 4 psl.)

Sąjūdžio grupėms

LPS rajono tarybos posėdžiai nuo rugpjūčio 1 d. perkelti į kiekvienos savaitės ketvirtadienį, 19 val. Sąjūdžio grupių atstovai dalyvauja tarybos posėdyje kiekvieno mėnesio pirmajį ketvirtadienį.

LPS RAJONO TARYBA

GRAUDI, NEIŠGALVOTA ISTORIJA...

(Atkelta iš 3 psl.)
tuvus dar tebejautė glitū
mirties siaubą. Pagaliau at-
sigodo.

Rūpužėle, juk jis savo kabinete, už stalo. Stalas... Žvilgsniu nuglostė jo žviliantį poliruotą paviršių, telefonus, nusmailintų pieštukų puokštę vazelėje. Kas jis būtų be stalo... Visos negandos prauždavo virš Pontijaus Agrasto žilstančios galvos jo įsikibus. Net paskutinioji. Žinia, teko daug ko atsisakyti, derinti, smulkesnes žuveles degtine girdyti, stambesnes — konjaku, tačiau galų gale jis čia, už stalo, ir dar matysim, kieno bus viršus. Labai greitai visa ta perestroika gali baigtis kaip Kinijoje. Tankai sužlegins, sumals mitinguojančius į faršą, o likusieji bus išgauti, ir BAM'as prakalbės lietuviškai — ten daug vienos ir laisvės. Persitvarumas visoje šalyje pradėtas Komunistų partijos iniciatyva, šviesių ir toliaaregių žmonių, — partijos iniciatyva jis turi būti ir užbaigtas... Visi tie sajūdžiai, rinkdami parašus, mitinguodami, tik kaišo perestroikai pagalius į ratus ir prašosi bananų, išaštrintų kastuvėlių ir tankų.

Pamažu Pontijaus Agrasto mintys grīžo prie sapno. Perbraukė ranka per įdubius paakius, atskišusių nosi. Nerimas gniaužė gerklę. Jis gerai žinojo, kas įvyko, bet trečia diena apgaudinėjo save. Tai buvo tuščias ir paikas žaidimas. (Mes galėtume atskleisti paslapčių ir atskleisti dabar, tuo pat, jei apsakymui nebūtų reikalinga netikėta, sukrečianti atomazga). Tai-gi, trečia para Pontijus nakvojo savo kabinete, krėsle už stalo, lyg būtų pasturgaliu suaugės su kede ir tapes kokiui monstru ar kontorarauru, kaip mėgsta piesti kabinetuose užsikonservavusius valdininkus, mūsų karikatūristai. Apramdė žmoną telefonu: esą turės daug darbo, į bazę ir „šaldytuvą“ skambinės, produktų atvešią, ir

tegu nekvartinanti jam galvos.

Pontijus šnirpštéléjo nosimi ir į šnerves jam tvoské dvokas.

Palubėje sukosi du speciai-liai sumeistruoti ventiliatoriai, pro visu pajégumo veikiančio šaldytuvo praviras dureles plūdo šaltis. Pontijus Agrastas susirado stalčiuje oro gaivintoja ir išpurškė veik visą balionėlį, vildamasis, kad bent iki darbo dienos galo nejaus smarso. Ūmai pajuto alkį, tačiau žinojo, kad tai tik išlikęs įprotis, jokio alkio jis neturi justi. Kas kita ledai. Pravėrės šaldytuvo kamerą, išsitraukė jų pilną dubenį ir, stebėlydamasis į save veidrodyje, su keistu mazochistišku pasimēgavimu ēmė juos ryti. Jokiu dėmiu, nieko. Veidas gal tik kiek liguistai pageltęs, papurtęs, paakuose mėlynai pabrinkę maišeliai, tačiau tai dar galima puikiai užmaskuoti pudra. Musė? Jaučia! Suka, bjaurybė, ratus, o juk dar vakar visas išnovijo. Purškė dichlofosu, talzė „Komunistu“, „Laiku ir įvykiais“. Še tau! Še! Gava?

Dabar, kaip niekada, norėjo būti reikalingas, troško, kad pro duris kyštėlėtų nors nusususio interesanto galva. Tik, šiuksčiu, ne inteligenčio. Pontijus Agrastas nekentė inteligenčio. Jam rodési, kad visos blogybės, sajūdžiai, negandos, ligos ir sumaištys kyla vien tik per juos. Pūstelėjo gaivesnis vėjas — ir jie pakėlė galvas, paleido liežuvius, kiršindami, mulkinindami, vesi dami iš kelio darbo liaudžių. Tiesa reikalinga? Kas be ko, bet tik jau ne visiems. Kam drumsti darbo liaudžiai protą visokiom avarijom, nitratais ir leukozinėm karvėm! Tokius duomenis turėtų gaubti tarnybinio naudojimo paslaptis. Ar ne bezobrazija, rūpužėle, — varžtai atsileido, ir plunksnagružiai jau svarsto: fermose kriuksi peniukšliai, o parduotuvų lenty-nose guli tik kiaulių kojos ir galvos. Kur visa kita?

Nors ir tai jau gerai, juokauja, stingulio laikais tekėpojo tik jaučių kanopos ir lūpos. Negana to, jie rašo apie trėmimus, šaunių NKVD vyruką odiniais a la Dzeržinskis švarkais skerdimo ir kitokio darbo metodus! Šmirinėja apie karines bazes, saugumą, bandydami ir ten įkišti nosis. Duokit žmonėms nepriklausomybę, žemės, litų, paleistuvybės namų, muilo, importinių apsaugojimo priemonių — reikalauja. Juk tai riedėjimas tiesiai kapitalistinei hidrai į rykle, duobės kasimas išsivysčiusiam socializmui. Gerai, kad tam tikras organas, turintis saugoti mus nuo vidas ir išorės prieš, nesaudžia (ligi šiol snaudė, galvą dedu, nebent patampyda kokį mokinuką, parašius „Laisvę Lietuvai!“ ant tualeto sienos). Sudarienėja sąrašelius, veda dosjė, įrašo ir isilipdo ten, kas tavo, nuodėmingasis, leptelėta ar parašyta. Ateičiai. Kad be vargo ir ilgų ieškojimų, atsiskaitymo valandai išmušus... Vis tik tas organas galėtų funkcionuoti dar geriau. Kokią nususisi kompromituojančią medžiagą tesurinko apie Sąjūdžio remiamus kandidatus — vienas, būdamas šešiolikos metų, bendrabutyje langą išbarškino, kitas iki dvejų metų darė į kelnes... Kokie niekai. Tik štai A. Vaškis - Gročkėnas, veikdamas ryžtingai, drėbė vienam būsimam deputatui tokį purvo gurvuoli, kad tas net už širdies susiémė. Sveikintini ir palaikytini tokie susipratusi liaudies žmonių metodai. Pliuralizmas, nieko nepadarysi... Žinia, deputato populiarumo gal ir nesumažinsi, bet užtat į kapus nuvaryti gali. O tai jau šis tas.

Vakarėjo, pro liepų šakas prasimūšė saulėlydžio gaisai gėso ant lango, varvėjo žemyn. Pontijus Agrastas nekantriai virpėdamas, padérusiomis akimis įsisurbės į vieną tašką laukė, kol sutems. Jam rodési, kad tamša pajęgi pa-

slėpti, užmaskuoti ne tik veido bruožus, bet ir sugerti, panaikinti dvoką. Nesąmonė, tuo pat prisipažino, reikia kažko griebtis, kažką daryti, nebegalima čia garksoti ir tuščiai laukti. Gal pavyktų pasinaudoti faraonų balzamavimo patirtimi? — jis net krūptelėjo nuo šios minties. Idirgintas Pontijaus protas karštligiškai svarstė viską, kas padėtų išsigelbėti. Juk sulenkta viela, įkišus ją pro nosi, galima ištrauktis smegenis, o per... kitą angą — vidurius. Ir tada nebeliktu kam dvokti. Juk tokį nelaimingųjų, kaip jis, gal būt daug. Jų šimtai. Ką jie darė, kaip pristaikė? „O juk kiek aš nuveikiau Lietuvos, rajono, visų labui ir dar galėčiau nuveikti, — gailiai atsiduso, — tegu tik mane remia, palaiko...“ Tačiau laikas slinko nenumaldomai. Pontijus Agrastas stvérė liet-paltį, užsimaukšlino beretę ir užtrenkės kabineto duris, sunkiai šniokštuodamas, vilkdamas kojas, nusliūkino į stotį. Įsiropštė į pirmą pasitaikiusį autobusa. Nerimas jo nebepaleido, gniaužte gniaužę. Mašina truktelėjo, pajudėjo, ir jis pajuto, kaip jo pilve, ledams ištirpus, teliuskuoja vanduo. Nusipirko bilietą ir ēmė dairytis kur atsisesti. Deja, visos vietas buvo užimtos. Ūmai net suvirpėjo, pajutęs skvarbų, tyrinėjanti žvilgsnį. Į Pontijų, ištaisęs tėvui ant kelio, išplėtes akis ir slapčia čiulpdamas pirštą, stebili-josi penkiometis bamblys. Matyt, kažko staiga sunerimės, jis trūktelėjo tėvą už rankos:

— Tėti, tėti...

Pontijus pabandė tam berniūkščiu nusiypoti, net draugiškai mirktelėjo jam, tačiau šis jau rodė į ji seilėtu pirštū:

— Tėti, tėti, tas žmogus — seniai mirės!

Pontijus užsimerkė. Ne-matydamas jautė, kaip nuo panagių ima mėlti pirštai, veidą išmuša melsvos lavondėmės. Pagaliau jis tik bejegiškai išsiviepė, sugarė ir... ištežo.

Pontijų Agrastą susémė į kibirą ir palaidojo.

Dėkojame

Onai KRIUKAITEI, buvusiai pasvalietei, gyvenančiai Panevėžyje, įnešusiai į LPS Pasvalio tarybos sąskaitą Nr. 49617 šimtą rublių.
LPS RAJONO TARYBA

REDAKCIJOS NUOMONE NEBŪTINAI SUTAMPA SU PUBLIKACIJŲ AUTORIU NUOMONE

Mūsų adresas: 235250, Pasvalys, Biržų g. 43, R. Butėnienė.

REDAKCINĖ KOLEGIJA: R. BUTĒNIENĖ (redaktorė), A. Kazlauskas, R. Rastauskienė, Z. Magelins-kienė, G. Urbaitė, A. Mulevičius, S. Butkus
Leidėjas LPS Pasvalio taryba. Ofsetinė spauda. Apimtis 0,5 sp. l. Tiražas 3000. Užs. Nr. 4047.
Spausdino Panevėžio „Varsos“ spaustuvė.